

ต้นทูลนินเชื้อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาว ปราณี อินทรหนองไผ่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-411-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017919

117931090

Agricultural Credit Cost of Commercial Bank in Northeastern Region

Miss Pranee Intaranongpai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-578-411-7

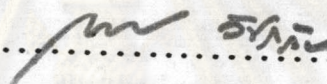
1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ต้นทุนสินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Agricultural Credit Cost of Commercial Bank in
Northeastern Region

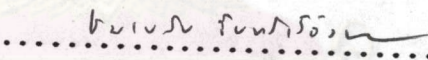
โดย นางสาว ปราณี อินทรหนองไผ่
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อัฐมาน พัฒนจิตวิไล

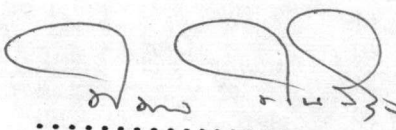
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

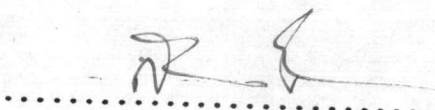

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ)

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร. อัฐมาน พัฒนจิตวิไล)

.....กรรมการ
(นายพิศาล มโนลีหกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ โอสภสภ)

ปราณี อินทรหนองไผ่ : ต้นทุนสินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(AGRICULTURAL CREDIT COST OF COMMERCIAL BANK IN NORTHEASTERN REGION):
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. วัลลภาน พัฒนาจิตวิไล, 93 หน้า. ISBN 974-578-411-7

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็คือเพื่อศึกษาต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ทราบถึงระดับของต้นทุนและองค์ประกอบที่มีส่วนทำให้ภาระต้นทุนสูง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. ต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อคำนวณตามวิธีของ Meyer and Onchan แล้ว ธนาคารพาณิชย์มีต้นทุนการให้สินเชื่อต่อเงินให้สินเชื่อ 100 บาท โดยเฉลี่ยแล้ว เป็น 9.78 บาท ในปี 2529 และ 9.91 บาท ในปี 2532

2. ต้นทุนในหมวดย่อยมี 3 หมวด ได้แก่ ต้นทุนของเงิน มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 78-80 ของต้นทุนรวม ต้นทุนการดำเนินงาน มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 14-16 ของต้นทุนรวม ส่วนที่เหลือร้อยละ 4-6 เป็นต้นทุนความเสี่ยง

3. ธนาคารพาณิชย์สาขาในอำเภอเมือง มีต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรต่ำกว่าสาขาในเขตอำเภอรอบนอก และเมื่อเปรียบเทียบธนาคารที่ขนาดสาขาต่างกันแล้วพบว่า สาขาที่มีขนาดใหญ่กว่ามีการประหยัดต่อขนาด กล่าวคือ สาขาขนาดใหญ่มีต้นทุนการให้สินเชื่อต่ำกว่าสาขาขนาดกลาง และสาขาขนาดกลางมีต้นทุนต่ำกว่าสาขาขนาดเล็ก เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการบริหารสินเชื่อเกษตร สามารถในการระดมเงินฝากได้ในราคาที่ถูกลงกว่า และให้สินเชื่อโดยมีหนี้เสียน้อยกว่า

4. ต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับ ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ การจัดสรรและการบริหารเงินทุนที่จะนำมาให้สินเชื่อ การบริหารสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ สถานการณ์และสภาวะเศรษฐกิจในแต่ละปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์ .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2533 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
.....

PRANEE INTARANONGPAI : AGRICULTURAL CREDIT COST OF COMMERCIAL BANK
IN NORTHEASTERN REGION : THESIS ADVISOR : DR. ATTACHARN PATTANAJITVILAI,
93 PP. ISBN 974-578-411-7

The purpose of this thesis is to study the cost of loan granting to agricultural sector by the commercial banks. The structure and components of the lending cost are analyzed to find out which expenditures are the main factors contributing to the high cost of agricultural lending. Commercial banks in the Northeast are selected as a case study.

The study has come to the conclusion as follows:

1. According to Meyer and Onchan Method, the cost of agricultural credit in Northeast region in 1986 and 1989 was 9.78 Baht and 9.91 Baht for every 100 Baht lending, respectively.

2. The components of the cost of agricultural credit are as follows.

- cost of fund 78-80%
- operating cost 14-16%
- uncertainty cost 4-6%

3. The cost of agricultural credit of commercial banks located in the city is lower than those in the rural area. And the large size branch has the lowest cost while the small size branch has the highest cost. This is due to the more efficiency in fund raising, administration and risk managing of the larger size branch.

4. The cost of agricultural credit depends mostly on commercial bank credit extension volume, allocation and administration cost, commercial banks' interest rate and economic condition of the region in each year.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2533 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

แรงจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มาจากความเป็นชาวอีสานของข้าพเจ้า การเรียนในระดับปริญญาตรีด้านเศรษฐศาสตร์เกษตร และการทำงานติดตามภาวะเศรษฐกิจเกษตรภาคอีสาน ในช่วงปี 2530 - 2533 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ช่วง 2 ปีแรกของการศึกษาระดับปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นช่วงชีวิตที่ควรค่าแก่การบันทึกไว้ในความทรงจำ เนื่องจากได้พบกับบรรยากาศวิชาการแบบจุฬาฯ ๗ คณะ-จารย์และเพื่อนนิสิตแบบจุฬาฯ ๗ ห้องสมุดแบบจุฬาฯ ๗ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนสถาบันอุดมศึกษาใด ส่วนใน 3 ปีหลังของการศึกษาเป็นการศึกษาทางไกลที่มีระยะทาง เวลา และกำลังใจ เป็นอุปสรรค

ตามธรรมเนียมของหน้ากิตติกรรมประกาศที่จะต้องกล่าวขอบคุณผู้มีพระคุณ ข้าพเจ้าจึงขอทำตามวัตถุประสงค์โดยขอกราบขอบพระคุณและขอบพระคุณบุคคลและสถาบันต่อไปนี้เป็นอย่างสูง

1. คุณสุรินทร์ และ คุณสุรัตน์ อินทรหนองไผ่
2. แพทย์หญิง ประนอม คุณเตือนใจ และ คุณประสงค์ อินทรหนองไผ่
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย
4. อาจารย์ ดร. อัฐฉาน พัฒนจิตวิไล รศ.ดร. ช่มเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ ผศ. สมเกียรติ โอสภสภา และ คุณพิศาล มโนลีหกุล
5. รศ.จรัญ ไทยานนท์ ผศ.วีระ ภาคอุทัย
6. คุณสุกิจ สหنگุล คุณปราณีต โชติเกียรติเวช และ คุณธีรพงศ์ อินทรชัย
7. คุณ วิชัญ นาครักษ์ คุณธิดา สมัยบุรี คุณจินตนา สุประดิษฐ์อาภรณ์ คุณเพชรรัตน์ อสนี ณ อุษงษา และ คุณกัลยาณี ตันนกุล
8. คุณรัตนา อินทรหนองไผ่ และ คุณเบญจมาศ นีละกาญจน์
9. คุณสุภาภรณ์ วัฒนาอุดมชัย คุณวิจิตรา สุธรรมวงศ์ คุณจุฬิพร ทวีคุณ คุณดรณี สุทธิพิริย และ คุณชนศักดิ์ ศุขหงษ์ทอง
10. คุณณิรวัณ เนตรชาลีรัตน์ และคณะ
11. คุณทองดี สันวิลาส และคณะ

ปราณี อินทรหนองไผ่

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	11
3. ขอบเขตการศึกษา.....	11
4. ผลงานที่มีผู้ศึกษาไว้.....	12
บทที่ 2 แนวคิดทางทฤษฎีและวิธีการศึกษา.....	17
1. แนวคิดทางทฤษฎี.....	17
2. วิธีการศึกษา.....	20
3. ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	24
บทที่ 3 ต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์.....	31
1. จำนวนเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.....	31
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์.....	31
3. ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์.....	41
4. ต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์.....	53
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	63
1. สรุป.....	63
2. ข้อเสนอแนะ.....	65

บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
1. คำนิยามสินเชื่อแยกประเภทตามวัตถุประสงค์.....	74
2. คำนิยามสินเชื่อส่วนบุคคล.....	77
3. การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส.....	81
4. การจัดชั้นลูกหนี้.....	83
5. แนวทางการให้สินเชื่อในอนาคต.....	85
6. ตัวอย่างแบบสอบถาม.....	89
ประวัติผู้เขียน.....	93

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การกระจายสินเชื่อเกษตรของสถาบันการเงินและ GDP ภาคเกษตร ปี 2530..... 5
2	การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แก่ภาคเกษตรและนอกเกษตร..... 6
3	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมของภาคและประเทศไทย ปี 2530..... 7
4	เป้าหมายและผลการให้สินเชื่อสู่ชนบทและสินเชื่อเกษตร ของธนาคารพาณิชย์ทั่วประเทศ..... 8
5	สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์..... 9
6	จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 27
7	เงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศไทย..... 31
8	จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ และวงเงินกู้สูงสุด ที่ผู้จัดการสาขามีอำนาจอนุมัติได้..... 35
9	วงเงินสินเชื่อและเงื่อนไขการค้าประกันสินเชื่อของ ธนาคารพาณิชย์ บางตัวอย่าง..... 36
10	อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์..... 42
11	โครงสร้างเงินฝากธนาคารพาณิชย์..... 45
12	โครงสร้างเงินฝากธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 45
13	การจัดชั้นลูกหนี้สินเชื่อเกษตรและสินเชื่อนอกเกษตร..... 47
14	จำนวนลูกหนี้สินเชื่อเกษตรและนอกเกษตรของธนาคารพาณิชย์..... 49

15	ประสบการณ์การให้สินเชื่อการเกษตรและอัตราเพิ่มเฉลี่ย การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.....	52
16	ต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ...	54
17	การเปลี่ยนแปลงและอัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปีของต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตร.....	55
18	สัดส่วนต้นทุนการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ.....	56

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย